

**PROTOKÓŁ Z KONTROLI PROBLEMOWEJ
PRZEPROWADZONEJ W POWIATOWYM OŚRODKU INTERWENCJI KRYZYSOWEJ
W OŁAWIE**

Kontrola przeprowadzona zgodnie z planem kontroli na rok 2019

I. Warunki organizacji kontroli

Jednostka kontrolowana:

Kontrolę przeprowadzono w Powiatowym Ośrodku Interwencji kryzysowej w Oławie (określonym poniżej skrótem POIK).

Jednostka kontrolująca:

Kontrolę, na podstawie upoważnienia Starosty nr 87/2019 z dnia 06.06.2019 r., przeprowadziły:

- 1. Zastępca Dyrektora Pani Bożena Ciechanowska,*
- 2. Starszy referent ds. księgowych – Pani Katarzyna Podgórska.*

Termin kontroli:

Kontrolę prowadzono w dniach: 13-27.06.2019 r.

Okres podlegający kontroli: *od 01.06.2018 r. do 31.05.2019 r.*

Przepisy prawne z zakresu kontroli:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 poz. 1508, z późn. zm.)*
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.)*

Zakres kontroli problemowej:

- a) dokumenty formalne, stanowiące podstawę prawną do realizacji zadań powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,*
- b) zasoby kadrowe (Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej) pod kątem zagwarantowania odpowiedniego poziomu usług,*
- c) opracowane i przyjęte programy służące działaniom profilaktycznym, mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy.*

II. Podstawa do ustaleń kontroli:

- wgląd w dokumenty merytoryczne i formalne dotyczące realizowanych zadań,*
- wyjaśnienia udzielane przez Kierownika Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej Pana Dariusza Świąsa,*
- analiza zastanej dokumentacji.*

III. Dokumenty poddane analizie a stanowiące podstawę do sporządzenia Protokołu:

- 1. Uchwała Nr XL/219/2018 Rady Powiatu w Oławie z dnia 31 stycznia 2018 r.,*
- 2. Uchwała Nr XLIII/238/2018 Rady Powiatu w Oławie z dnia 28 marca 2018 r.,*

3. Uchwała Nr XXXVII/263/2013 Rady Powiatu w Oławie z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą, na lata 2013-2020,
4. Załącznik do Uchwały Nr XXXVII/263/2013 Rady Powiatu w Oławie z dnia 27 listopada 2013 r. - Powiatowy Program promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą, na lata 2013-2020,
5. Uchwała Nr XV/76/2015 Rady Powiatu w Oławie z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2016-2020”,
6. Uchwała Nr XXXVII/263/2013 Rady Powiatu w Oławie z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą, na lata 2013-2020”,
7. Uchwała Nr XXXIII/173/2017 Rady Powiatu w Oławie z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2017-2020”,
8. Umowa zlecenia z dnia 20 marca 2019 r. dot. prowadzenia warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców i opiekunów „Rodzicielstwo bez tajemnic” (DŚ),
9. Umowa zlecenia z dnia 20 marca 2019 r. dot. prowadzenia warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców i opiekunów „Rodzicielstwo bez tajemnic”(AD),
10. Wzory dokumentów będących w obiegu POIK-u,
11. Karty zgłoszeń wraz z wykazem osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w 2018 r.
12. Karty zgłoszeń wraz z wykazem osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w 2019 r.
13. Karty pracy psychologa zatrudnionego w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej,
14. Arkusze rozliczeniowe psychologa do umowy zlecenie z dnia 21.09.2018 r.,
15. Umowa zlecenia z dnia 31 grudnia 2018 r. dot. świadczenia specjalistycznej pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych kryzysem psychicznym,
16. Umowa zlecenia z dnia 19 marca 2019 r. dot. wykonania prac i czynności związanych z zapewnieniem pomocy prawnej osobom dotkniętym kryzysem psychicznym, w szczególności związanych z przemocą w rodzinie, w ramach działalności Powiatowego

Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Oławie,

17. Zakres czynności na stanowisku pracy kierownika POIK,
18. Zakres czynności na stanowisku pracownika socjalnego (JK),
19. Zakres czynności na stanowisku pracownika socjalnego (MS).
20. Umowa zlecenia z dnia 15 marca 2019 r. dot. świadczenia usług na rzecz osób stosujących przemoc w rodzinie będących uczestnikami programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
21. Umowa zlecenia z dnia 20 marca 2019 r. dot. prowadzenia i dokumentowania monitoringu zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie będących uczestnikami programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
22. Uchwała Nr 717/2018 Zarządu Powiatu w Oławie z dnia 2 marca 2018 r.,
23. Załącznik nr 1 do Uchwały Zarządu Powiatu Nr 717/2018 z dnia 2 marca 2018 r.

IV. Ustalenia kontrolne:

1. Podstawy formalne funkcjonowania Ośrodka:

Na podstawie Uchwały Nr XL/219/2018 Rady Powiatu w Oławie z dnia 31 stycznia 2018 r. w sprawie utworzenia Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Ośrodka Wsparcia w Oławie (zm. Uchwała Nr XLIII/238/2018 Rady Powiatu w Oławie z dnia 28 marca 2018 r.), utworzono Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który działa od 1 marca 2018 r. w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie.

Działanie Ośrodka reguluje Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie.

Rozdział VII regulaminu określa strukturę zatrudnienia oraz podstawowe zadania POIK.

2. Zasoby kadrowe

Zgodnie z rozdziałem VII Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie, w skład POIK wchodzi: kierownik, pracownik socjalny, psycholog, radca prawny, terapeuci.

W stanie faktycznym stan zatrudnienia w POIK przedstawia się następująco:

1) 3 osoby w ramach umowy o pracę:

- kierownik - 1 etat,

- dwóch pracowników socjalnych po ½ etatu.

2) 2 osoby w ramach umowy zlecenia:

- **psycholog** – od 1 stycznia 2019 r. do 31.12.2019 r. wg stawki godzinowej określonej w umowie,
- **prawnik** – od dnia 19.03.2019 r. do 31.12.2019 r. wg stawki godzinowej określonej w umowie.

Komisja analizując karty pracy psychologa, arkusz rozliczeniowy psychologa, karty osób korzystających z pomocy, ustaliła, że w okresie objętym kontrolą, liczba udzielonych form pomocy kształtowała się następująco:

- ✓ 163 wizyty u psychologa (!),
- ✓ 30 wizyt o charakterze socjalnym, co wskazuje, że dwóch pracowników socjalnych obsługuje 2,5 osoby na miesiąc (!)
- ✓ 1 wizyta u prawnika.

Z **30 kart** osób korzystających z pomocy **tylko 10 zostało obsłużonych przez pracowników socjalnych** w badanym okresie.

Nasuwa się więc wątpliwość co do zasadności realizacji tego zadania przez dwóch pracowników socjalnych a potrzebą etatowego zatrudnienia psychologa i terapeuty.

Zatrudnienie do realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego:

3 osoby (umowa zlecenie), zadanie w całości finansowane ze środków budżetu wojewody:

- prowadzący zajęcia 2 osoby od 15 marca 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.,
- osoba do prowadzenia i dokumentowania monitoringu.

Wymogi kwalifikacyjne specjalistów prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie określone zostały w § 9 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r. Nr 50, poz. 259). Specjaliści prowadzący Program spełniają ww. wymogi.

Zatrudnienie do realizacji Powiatowego programu promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych - finansowanie budżet powiatu oławskiego:

- ✓ **2 osoby** zatrudnione na umowę zlecenie, stawka godzinowa wg zapisów w umowie, 70 h, czas obowiązywania - od 3 kwietnia 2019 r. do 30 czerwca 2019 r.

3. Zasoby lokalowe

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej mieści się w budynku, w którym znajduje się Dom Dziecka oraz Zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej.

POIK zajmuje jedno pomieszczenie biurowe, w którym umieszczono trzy stanowiska pracy, kierownika i dwóch pracowników socjalnych. Prawnik i psycholog po wcześniejszym ustaleniu z klientem terminu i godziny spotkania, zajmuje pokój psychologa zatrudnionego w Zespole ds. rodzinnej pieczy zastępczej, w razie braku dostępu przyjmuje się klienta w sali konferencyjnej.

4. Realizacja podstawowych zadań powiatu (art. 47 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej):

Udzielenie natychmiastowej specjalistycznej pomocy:

- *psychologicznej,*
- *poradnictwa socjalnego,*
- *poradnictwa prawnego,*
- *schronienia do 3 miesięcy.*

Ośrodek funkcjonuje od poniedziałku do piątku w godzinach pracy jednostki tj. 7.30 – 15.30 a w środy od 8.00 do 16.00. Dyżur telefoniczny poza stałymi godzinami pod numerem telefonu infolinii od 8.00 do 22.00.

POIK posiada założoną stronę internetową na portalu społecznościowym.

Brak natychmiastowej dostępności pomocy specjalistów, w szczególności psychologa. Na konsultacje z psychologiem i prawnikiem trzeba czekać . W pierwszej kolejności osoby w kryzysie przyjmowane są przez pracownika socjalnego a następnie czekają na termin umówienia wizyty.

Udzielenie pomocy powinno być natychmiastowe.

Brak współpracy z pracownikami socjalnymi Ośrodków Pomocy Społecznej oprócz jednego przypadku. Współpraca ta powinna polegać na wymianie informacji dot. klienta oraz wspólnemu zaangażowaniu się w pomoc na rzecz klienta.

Brak informacji na karcie zgłoszenia o kontynuacji kontaktu pracownika socjalnego z osobą potrzebującą pomocy. Z dokumentów nie wynika, czy pracownik monitorował co dzieje się z osobą zgłaszającą się do POIK po pierwszej wizycie. W dokumentacji brak jest informacji o dalszym przebiegu wydarzeń zakończeniu sprawy.

W przypadku stanu kryzysowego, w jakim znajdują się te osoby, gromadzenie informacji i monitorowaniu sytuacji klientów wydaje się niezbędne.

Udzielenie schronienia do 3 miesięcy:

Zakres podstawowych usług świadczonych przez hostel obejmuje:

- zapewnienie całodobowego, okresowego pobytu w przypadku, zagrożenia bezpieczeństwa lub życia klienta,
- poradnictwo, psychologiczne, socjalne i prawne,
- pracę socjalną skierowaną przede wszystkim na wzmocnienie lub odzyskanie zdolności do prawidłowego funkcjonowania w środowisku rodzinnym i społecznym,
- animowanie i prowadzenie grup wsparcia i grup samopomocowych.

O pomoc w formie pobytu w hostelu Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej ubiegać się mogą osoby zarówno z powiatu oławskiego jak też, na mocy stosownych porozumień, z innych powiatów znajdujące się w stanie kryzysu i nie posiadające możliwości innego schronienia. Do obsługi hostelu kierownik Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej deleguje opiekuna hostelu. W hostelu nie może zamieszkiwać jednocześnie więcej niż czterech użytkowników.

Skierowanie na pobyt i do korzystania ze wsparcia w hostelu wydaje kierownik Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Oławie, na wniosek osoby zainteresowanej. Miejsce w hostelu przyznaje się na okres do 3 miesięcy. W szczególnych uzasadnionych przypadkach czas pobytu może zostać przedłużony na okres kolejnych 3 miesięcy.

Hostel to wyodrębnione mieszkanie, które składa się z trzech pokoi mieszkalnych oraz pomieszczeń wspólnych: kuchni, łazienki i przedpokoju.

W okresie objętym kontrolą w hostelu zostało umieszczone 6 osób:

- 1) 23.10.2018 r. - 13.12.2018 r.- matka z trójką dzieci,
- 2) 21-28.12.2018 r.- matka z córką.

5. Zadania własne powiatu wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie a realizowane wg zadań zawartych w Powiatowym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie oławskim na lata 2017-2020:

- **Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym, mającym na udzielenie specjalistycznej pomocy.**

Ustalenia kontroli:

POIK zorganizował Warsztat kompetencji wychowawczych „**Rodzicielstwo bez tajemnic**” od 1 kwietnia 2019 r. do 26 czerwca 2019 r.

Liczba uczestników programu: zgodnie z listami obecności od 11 do 14 osób

Przeznaczenie: osoby, którym ograniczono władzę rodzicielską oraz rodzice korzystający ze

wsparcia asystenta rodziny.

Cykl spotkań: 12 spotkań po 3 godziny raz w tygodniu.

Warsztat prowadzi pedagog i kierownik POIK zgodnie z zawartą umową zlecenia

➤ **Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie.**

Ustalenia kontroli:

Głównym realizatorem programu korekcyjno – edukacyjnego jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie pod patronatem Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Program realizowany jest od 26 marca 2019 r., spotkania odbywają się jeden raz

w tygodniu, we wtorek, w godzinach popołudniowych od 17.00 do 20.00 i są to spotkania grupowe. Realizację rozpoczęło 10 osób, czynnie uczestniczy 5 osób.

Program jest wprowadzony Uchwałą Nr XV/76/2015 Rady Powiatu w Oławie z dnia 30 grudnia 2015 r. na lata 2016-2020.

Brak dokumentów co do przeprowadzenia ewaluacji szczegółowej, monitoringu, weryfikacji

skuteczności projektu.

Wskazane jest natomiast obszerniejsze treściowo i jakościowo dokumentowanie działań diagnozujących (np. pogrupowanie na diagnozę wstępną, w trakcie i po zakończeniu programu), monitorujących (w trakcie realizacji Programu) i ewaluacyjnych w stosunku o uczestników Programu tak, aby dokumentacja obrazowała nie tylko faktyczną pracę z uczestnikiem Programu ale przede wszystkim efekty jego pracy i zmieniającą się bądź nie postawę wobec przemocy stosowanej w stosunku do członków rodziny.

Wykonano diagnozę zjawiska przemocy w Powiecie Oławskim 2017-2018.

➤ **Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie:**

Brak opracowanych programów terapeutycznych.

6. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą domową (coroczne raporty i analizy czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie):

Sposób realizacji: przygotowanie w 2018 r. raportu „Analizy czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w powiecie oławskim.”, przy czym dane te dotyczą okresu lat 2012-2016.

Dane dotyczące roku 2018 zostały przedstawione w Diagnozie zjawiska przemocy w powiecie Oławskim 2017-2018.

Wnioski i zalecenia:

*Kontrole prowadzono w oparciu o założone działania zawarte w **Powiatowym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie oławskim na lata 2017-2020**, z naciskiem na działania dotyczące udzielania pomocy klientom POIK, co jest głównym tematem kontroli.*

- 1. W celu realizacji ustawowego zadania czyli udzielanie natychmiastowej pomocy specjalistycznej proponuję zatrudnienie etatowego psychologa-terapeutę, w zamian ½ etatu pracownika socjalnego. Z uwagi na ilość obsługiwanych klientów brak jest zasadności realizacji pomocy socjalnej przez dwóch półetatowych pracowników socjalnych.*
- 2. Monitorowanie sytuacji osób zgłaszających się po pomoc do POIK.*
- 3. Prowadzenie warsztatów i szkoleń oferowanych przez POIK a będących w kompetencjach kierownika czy pracowników POIK w ramach zatrudnienia etatowego z uwagi na niskie obciążenia pracą. Zadanie to finansowane jest z budżetu powiatu.*
- 4. Realizacja Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie oławskim na lata 2017-2020.*

Protokół sporządzono w trzech egzemplarzach, które otrzymują Starosta Oławski,
Kierownik POIK, a/a.

Przeprowadzający kontrolę:

Bożena Ciechanowska

Katarzyna Podgórska

Kontrolowany:

Dariusz Świąś-kierownik POIK